

Datum : 18 september 2007
Aan : Tweede Kamerfractie VVD

Ex ante budgettaire effecten VVD tegenbegroting 2008

1 Inleiding

Het CPB heeft op verzoek van de VVD de ex ante budgettaire effecten in 2008 van een aantal wijzigingsvoorstellen voor de begroting 2008 gezien. Uitgangspunt vormen de kabinetsvoorstellen in de Miljoenennota 2008, zoals deze door het CPB in de MEV 2008 zijn verwerkt. Wijzigingsvoorstellen in de tegenbegroting worden afgezet tegen het huidige voorgenomen beleid; terugdraaien van een ombuiging van het kabinet betekent daarom een intensivering.

De rapportage beperkt zich tot de ex ante budgettaire effecten voor 2008. Voor berekeningen van de korte termijn macro economische- en koopkrachteffecten ontbreekt de tijd. Bovendien geven deze korte termijneffecten een onvolledig beeld. De uitkomsten voor het komende jaar zeggen weinig over de uiteindelijke economische effecten van de maatregelen in een tegenbegroting. Directe bestedingseffecten domineren op korte termijn zowel de uitkomsten voor de economische groei als het EMU-saldo (via de inverdieneffecten). Zonder macro economische doorrekening geldt voor de koopkracht een vergelijkbaar probleem. Sommige (lasten)maatregelen werken indirect op de koopkracht door, bijvoorbeeld via de loon- en prijsvorming. Het buiten beschouwing laten van deze effecten zou een vertekend beeld geven van de feitelijke koopkrachteffecten.

Een tegenbegroting bestaat uit een aantal wijzigingsvoorstellen op de plannen van het kabinet. Deze wijzigingen worden in september/oktober in het parlement met het kabinet besproken. Bij de analyse is mede gekeken naar de uitvoerbaarheid van de plannen per 1 januari 2008, indien het kabinet de wijzigingen zou overnemen. Gezien de korte voorbereidingstijd tot 1 januari 2008 betekent dit, dat mogelijk niet alle plannen van de VVD in de analyse van de tegenbegroting worden meegenomen. In dit opzicht wijkt de analyse van de tegenbegroting af van bijvoorbeeld een verkiezingsprogramma. Bij die laatste gaat het om beleidsvoornemens

voor vier jaar, waarbij de uitvoerbaarheid in de regel alleen beperkingen oplegt aan de fasering van de maatregelen binnen die periode.

2 Wijzigingsvoorstellen van de VVD

De wijzigingsvoorstellen van de VVD impliceren bij de EMU-relevante uitgaven voor 0,7 mld euro aan intensiveringen en voor 5,0 mld euro aan ombuigingen. Ook in de sfeer van de collectieve lasten wordt een aantal wijzigingen voorgesteld. De EMU-relevante lasten dalen met 3,8 mld euro.

Tabel 2.1 Ex ante budgettaire afwijkingen t.o.v. Miljoenennota, 2008

	mld euro	% BBP
Ex ante effect voorstellen VVD (+ = EMU-saldo verbeterend):		
Ombuigingen	5,0	
Intensiveringen	- 0,7	
EMU-relevante lasten	- 3,8	
Ex ante effect op EMU-saldo	0,5	0,1
Ex post effect op EMU-saldo		PM

In de Macro Economische Verkenning 2008, waarin de kabinetsvoorstellen uit de Miljoenennota zijn verwerkt, is een EMU-saldo van 0,7% van het BBP gerapporteerd voor 2008. Ex ante leiden de voorstellen van de VVD tot een verbetering van dit saldo met 0,1% BBP. Het ex post effect op het saldo, dus inclusief in- of uitverdieneffecten als gevolg van de macro-economische doorwerking van de maatregelen, is niet berekend.

2.1 Uitgaven

Tabel 2.2 vat de wijzigingsvoorstellen voor de collectieve uitgaven samen. In totaal wordt 5,0 mld euro aan ombuigingen voorgesteld. Daar staat voor 0,7 mld euro aan intensiveringen tegenover. De uitgavenmaatregelen verbeteren daarmee het EMU-saldo met 4,3 mld euro.

2.1.1 Ombuigingen

- De VVD schrapt de invoering van gratis schoolboeken in de bovenbouw VO in 2008 (0,1 mld euro).
- De ombuigingen op de diverse rijksuitgaven werken via de gebruikelijke normeringssystematiek door op de voeding van het Gemeente- en Provinciefonds. Dit leidt tot een ombuiging van 0,1 mld euro. Daarnaast stelt de VVD nog een additionele ombuiging van 0,3 mld euro voor bij de lagere overheden.
- De VVD schrapt diverse enveloppen van het kabinet geheel of gedeeltelijk, zoals voor innovatie, kennis en onderzoek en voor energie (0,2 mld euro). Daarnaast beperkt de VVD

diverse beleidssubsidies (0,5 mld euro), zoals bijdragen aan publieke omroep, milieu- en recreatiesubsidies en Besluit Locatiegebonden subsidies.

- De VVD baseert de zorgtoeslag niet op de gemiddelde individuele premie maar op de gemiddelde individuele en collectieve premie. Hierdoor en vanwege de doorwerking van de lagere zorgpremies komt de zorgtoeslag 0,4 mld euro lager uit.
- Bij de sociale zekerheid koppelt de VVD de uitkeringen aan de prijzen in plaats van aan de lonen (met uitzondering van de AOW) (0,2 mld euro).
-

Tabel 2.2 Ombuigingen en intensiveringen, 2008, in mld euro

	Ombuigingen	Intensiveringen
Naar beleidsmatige clusters		
Defensie		0,1
Onderwijs	0,1	
Openbare orde		0,1
Gemeenten en provincies	0,4	
Infrastructuur		0,5
Subsidies	0,7	
Sociale zekerheid	2,1	
w.v. besparing op zorgtoeslag	0,4	
schrappen enveloppe WAO-WIA-brugbanen	0,7	
koppeling uitkeringen aan prijzen (m.u.v. AOW)	0,2	
afschaffen kindgebonden budget	0,7	
Zorg	0,1	
Ontwikkelingssamenwerking	0,9	
Totaal, gecorrigeerd	4,2	0,7
Financieringsverschuivingen	0,8	
Totaal	5,0	0,7

2.1.2 Intensiveringen

- De VVD intensiveert in infrastructuur (0,5 mld euro), veiligheid (0,1 mld euro) en defensie (0,1 mld euro).

2.2 Lastenmaatregelen

Tabel 2.3 geeft een overzicht van de fiscale maatregelen uit het VVD-programma. Hieruit blijkt dat de VVD de lasten met 3,0 mld euro verlicht, waarvan 0,5 mld euro voor bedrijven en 2,5 mld euro voor gezinnen.

Tabel 2.3 Microlasten VVD, 2008 (mld euro)

Milieu	- 0,9	
w.v. terugdraaien vliegbelasting		- 0,2
terugdraaien milieudifferentiatie BPM		- 0,2
terugdraaien verhoging dieselaccijns en energiebelasting		- 0,2
terugdraaien verhoging drank- en tabaksaccijnzen		- 0,1
terugdraaien verpakkingenbelasting		- 0,2
Inkomen en arbeid	- 2,2	
w.v. verlaging belastingtarieven loon- en inkomstenbelasting		- 1,8
ZVW-premie (incl. grondslageffect inkomensafhankelijke bijdrage)		- 0,9
ZVW pakketbeperkingen		0,2
ZVW eigen risico		0,6
terugdraaien verhoging arbeids- en combinatiekorting door kabinet		0,2
terugdraaien verhoging bijtelling lease-auto's		- 0,2
hogere combinatiekorting		- 0,4
Totaal mutatie microlasten (MLO)	- 3,0	
w.v. bedrijven		- 0,5
gezinnen		- 2,5
Financieringsverschuivingen	0,8	
Beleids­effect EMU-relevante lasten	- 3,8	

- De VVD draait de voorgenomen invoering per 1 juli 2008 van een vliegbelasting terug. Dit verlicht de lasten met 0,2 mld euro in 2008.
- De VVD draait de voorgenomen milieudifferentiatie in de tarieven van de BPM terug. Dit verlicht de lasten met een kleine 0,2 mld euro.
- De VVD draait de voorgenomen verhoging per 1 juli 2008 van dieselaccijns en energiebelasting terug. Dit verlicht de lasten met een kleine 0,2 mld euro in 2008.
- De VVD verlaagt de tarieven voor de loon- en inkomstenbelasting en verlicht zo de lasten voor gezinnen met 1,8 mld euro.
- De VVD bezuinigt 0,8 mld euro op de ZVW-uitgaven door de voorgenomen pakketuitbreiding terug te draaien (0,2 mld euro) en het eigen risico te verhogen (0,6 mld euro). Bij het verplicht eigen risico zondert de VVD het huisartsbezoek niet langer uit en zijn er ook geen compenserende maatregelen voor chronisch zieken. Vanwege het kostendekkende karakter van de ZVW betekent één en ander een verlaging van de ZVW-premies met 0,8 mld euro. Daar staat tegenover dat de pakketbeperking en de verhoging van het eigen risico lastenverzwarende financieringsverschuivingen zijn. Per saldo zijn de ZVW-maatregelen daarmee vrijwel lastenneutraal. Wel is sprake van een verschuiving van de lasten van bedrijven naar gezinnen van 0,3 mld euro. De lagere inkomensafhankelijke bijdrage verlaagt de grondslag voor de loon- en inkomstenbelasting en levert een lastenverlichting van 0,1 mld euro op.
- De VVD draait de verhoging van de arbeids- en combinatiekorting terug. Dit verzwaart de lasten met 0,2 mld euro.

- De VVD draait de verhoging van bijtelling voor lease-auto's terug. Dit vermindert de lasten met 0,2 mld euro.
- De VVD verhoogt de combinatiekorting ter gedeeltelijke compensatie van de afschaffing van het kindgebonden budget (0,4 mld euro).

De lastenontwikkeling van de VVD omvat per saldo voor 0,8 mld euro aan financieringsverschuivingen. Dit betreft de verhoging van het eigen risico in de ZVW en de verkleining van het verzekerde pakket van de ZVW. De lastenmaatregelen van de VVD verslechteren daarmee het EMU-saldo met 3,8 mld euro.